

A Kúria a dr. Kovács Zsuzsa Gabriella ügyvéd felperesnek a dr. Fülöpné dr. Fazekas Krisztina ügyvéd által képviselt alperes ellen elmaradt munkabér megfizetése iránt a Pest Megyei Munkaügyi Bíróságnál 4.M.1454/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.22.736/2011/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Pest Megyei Bíróság 8.Mf.22.736/2011/5. számú ítéletét hatályában fenntartja. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes a többször módosított keresetében elmaradt munkabér megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 4.M.1454/2008/22. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 306.801 forintot és ezen összeg 2008. január 1. napjától számított törvényes kamatát, ezt meghaladó mértékben a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizesse meg az alperesnek a perköltséget. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az eljárási illetéket, és megállapította, hogy a pártfogó ügyvéd díjának viselésére 1/3 részben az alperes köteles, 2/3 részét pedig az állam viseli. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2007. szeptember 19-étől 2008. április 15-éig állt munkaviszonyban az alperessel tehergépjármű-vezetőként. A munkaszerződése szerint havi 100.000 forint személyi alapbérben és további havi 31.000 forint juttatásban részesült, ténylegesen azonban nettó 23 forintot kapott a munkáltatójától minden megtett kilométer után. A felperest 1.602.778 forint illette meg a munkavégzés során megtett kilométerek alapján, amiből - az általa aláírt bérfizetési jegyzékek tanúsága szerint - 1.295.977 forintot fizetett ki neki az alperes. A bíróság kifejtette, hogy az alperes a bizonyítási teherre és a bizonyítás elmaradásának következményére történt figyelmeztetés ellenére nem bizonyította, hogy írásbeli okirat nélkül is teljesített kifizetést a felperes részére, ezért a felperesnek 306.801 forint jár elmaradt munkabér címén. A bíróság a felperes további keresetét, amely az autópálya-pótdíj fizetésből és a munkabérből visszatartott összeggel kapcsolatos, elutasította. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Pest Megyei Bíróság 8.Mf.22.736/2011/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét annak fellebbezett részében a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, a perköltség tekintetében részben megváltoztatta és a felperest terhelő 10.000 forint perköltség összegét 61.000 Ft +

áfa összegre felemelte. A pártfogó ügyvéd díjának viselésére vonatkozó rendelkezést megváltoztatta oly módon, hogy azt az alperes 1/4, az állam 3/4-ed részben viseli. A pártfogó ügyvéd másodfokú eljárási díjának viselésére 100 %-ban az alperest kötelezte. A megyei bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette H.J. ügyvezetőnek jegyzőkönyvben foglalt előadása alapján azzal, hogy a felperes havonta a munkabérét részben átutalással, részben pedig készpénzben kapta meg. A készpénz átadásáról írásbeli elismervény nem készült, feljegyzések formájában rögzítették ennek tényét. A bérjegyzéken egyébként mindig szerepelt az átutalt munkabér összege, és a készpénzes kifizetés is. Kiegészítette a tényállást G.V. tanúnak jegyzőkönyvben foglalt vallomása alapján azzal, hogy a 23,- Ft/km-nek megfelelő munkabért a gépkocsivezetők kézhez kapták, ez volt a nettó munkabérük. A másodfokú ítélet kitért arra, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes nem tudta bizonyítani, hogy az 1.212.526 forint ténylegesen kifizetett összegben felül megfizette a 387.157 forintot is. Tény, hogy az alperes a felperes munkabérre való jogosultságát 1.602.778 forintban állapította meg, és ezen összeg a felek között vita tárgyát nem képezte. Tény az is, hogy az alperes akként nyilatkozott az eljárás során, hogy az 1.212.526 forintot készpénzben és átutalással, az ezen felüli összeget pedig írásbeli okirat nélkül fizette meg. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával azzal kapcsolatban, hogy az alperes által hivatkozott nyilatkozat - mely 2008. május 27. napján kelt - nem alkalmas annak bizonyítására, hogy a munkáltató a felperest megillető 387.152 forintot kifizette. A megyei bíróság a perköltség tekintetében az ítéletet megváltoztatta, mivel a pertárgy értékének és a pernyertesség arányának az elsőfokú bíróság által megállapított felperest terhelő perköltség nem felelt meg. A jogerős ítélettel szemben az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel. Kérte a másodfokú határozat hatályon kívül helyezését és a jogszabálynak megfelelő új határozat hozatalát akként, hogy a Kúria a felperes keresetét teljes egészében utasítsa el. Amennyiben az új határozat hozatalához a szükséges tények az iratokból nem állapíthatók meg, úgy a másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára kérte kötelezni. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem jelölte meg az ítélete rendelkező részében, hogy a 306.801 forint és annak késedelmi kamata megfizetésére milyen jogcímen kötelezte az alperest. Az ítélet indokolásából volt kikövetkeztethető, hogy az elsőfokú bíróság elmaradt munkabér jogcímen kötelezte az alperest a rendelkező részben megjelölt összeg megfizetésére. Ezt a hiányosságot a másodfokú bíróság sem pótolta. Érvelése szerint a másodfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett, amikor a lefolytatott bizonyítás anyagából és a beszerzett iratokból ellentétesen állapította meg a tényállást, a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, a mérlegelése logikai ellentmondásokat tartalmaz, így ez az ügy érdemére kihatott.

Előadta, hogy a bíróságnak rendelkezésére állt a felperes munkaszerződése, bérfizetési jegyzéke, munkabér kifizetését igazoló átutalási megbízások, a felperes által csatolt kézzel írott elszámolása a megtett kilométerekre és az ez alapján járó munkabérre, a 2008. április 25-ei megállapodás a felperes munkaviszonyának megszüntetéséről, a felperes által saját kezűleg írt 2008. május 27-ei nyilatkozata, G.V., B.A. tanúk vallomása. Ezek a bizonyítékok alátámasztják az alperes által előadottakat. Hivatkozása szerint a bíróságok tévedtek abban, hogy nettó 23,- Ft/km-ben rögzítették a felperes munkabérét, holott azt az alperes többször is előadta az eljárás során, hogy ez kilométerenként bruttó 23,- Ft volt. Állítása szerint a felperesnek járó 1.602.778 forintból 1.212.526 forintot bérjegyzékkel és bankszámlakivonattal igazolt, míg a másik okirati bizonyíték a fennmaradó 387.152 forintra vonatkozóan a felperes által 2005. április 28-án, illetve 2008. május 27-én aláírt okirat. Ezek az okiratok mind tartalmukat, mind keletkezésüket tekintve alkalmasak arra, hogy az alperes igazolja velük azt a tényt, hogy a felperes felé nem áll fenn sem munkabér megfizetése, sem pedig más címen tartozása. A munkajogi szabályok nem zárják ki, hogy a munkavállalóknak járó munkabér kifizetését ne lehetne bérjegyzéken kívül más okirattal is bizonyítani.

Érvelése szerint az okirati bizonyítékokon túlmenően B.J., G.V. tanúk is alátámasztották azt a tényt, hogy a felperes a munkabérét megkapta. A bíróságok egyáltalán nem értékelték a tanúk vallomását annak igazolására, hogy az alperes eleget tett a munkabér fizetési kötelezettségének. Hivatkozott arra is, hogy a jelen munkaügyi perben a felperes a rá háruló bizonyítási tehernek semmilyen formában és mértékben nem tett eleget, bizonyítási indítványt sem terjesztett elő, valamint az alperes tényállításait, okirat- illetve tanúbizonyításait semmivel nem cáfolta, csak állított de nem bizonyított.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A perbeli időszakban hatályos Mt. 141. § alapján a munkavállalónak munkaviszony alapján a munkáltatótól munkabér jár, az ettől eltérő megállapodás érvénytelen. Az Mt. 160. § szerint a munkavállaló részére a munkabéréről részletes írásbeli elszámolást kell adni. Az elszámolásnak olyannak kell lennie, hogy a munkavállaló a kiszámítás helyességét, valamint a munkabérből való levonások jogcímét és összegét ellenőrizni tudja, ettől érvényesen eltérni nem lehet. Az írásbeli elszámolásnak tartalmaznia kell a rendkívüli munkavégzés, az ügyelet és a készenlét jogcímeül kifizetett díjazást is. A bíróság a tényállásban rögzítette a felek egyező előadása alapján, hogy a felperesnek 1.602.778 forint munkabér járt volna, ebből 1.212.526 forintot készpénzben és átutalással az alperes bizonyítottan megfizetett. A fennmaradó 387.152 forint

tekintetében a bizonyítási teher a munkáltatót terhelte. Ebből következően nem helytálló a felülvizsgálati kérelem azon hivatkozása, hogy a munkavállaló az eljárás során csak állított, és bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Az Mt. 160. § alapján a munkabér kifizetése és annak igazolása a munkáltatót terheli. Az alperes az eljárás során és a felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy okiratokkal tudta bizonyítani azt, hogy a munkabért megfizette a felperes részére. A 2008. május 27-én kelt okirat az alábbiakat rögzíti: „A feljegyzés napján kötelezem magam, hogy a nálam maradt tachográf lapot G.V.-nek átadom a mai napon. Korrekten elszámoltunk a mai napon, és bírósági feljelentéssel nem fenyegetem a G.G. Kft-t”. Az okiratot G.V., illetve B.J. tanúként írta alá.

A 2008. április 25-ei megállapodás - amelyben a felek a közöttük lévő munkaviszonyt közös megegyezéssel megszüntetik - az alábbiakat rögzíti: „A munkáltató az Mt. 97. § (2) bekezdés értelmében kötelezettséget vállal arra, hogy a munkavállaló részére a 2008. április havi munkabért, valamint a ki nem vett szabadsága pénzbeli megtérítését 2008. 04. 25. napjáig megfizeti. Kötelezettséget vállal továbbá arra, hogy a munkaviszony megszüntetésével összefüggő okiratokat a munkavállaló részére átadja szintén a fenti határidőig.

A munkavállaló az Mt. 97. § (1) bekezdése alapján kötelezettséget vállal arra, hogy a fenti határidőig átadja a munkáltató jelen megállapodást aláíró képviselője részére a munkakör ellátásához szükséges tárgyi eszközöket a munkajogi jogszabályokban előírt módon, illetve a munkáltatóval elszámol.

4. pont: A munkavállaló kijelenti, hogy a 3. pontban foglaltak határidőben történő teljesítése esetén a munkáltatóval szemben a munkaviszony megszüntetéséből eredően semminemű követelése nincs, a munkáltató vele teljeskörűen elszámolt.” Ez a megállapodás A.-n, 2008. április 25-én kelt, melyet a munkáltató képviselője, illetve a munkavállaló írt alá. A Kúria egyetért a megyei bíróság álláspontjával azzal kapcsolatban, hogy az alperes által hivatkozott nyilatkozatok nem alkalmasak annak bizonyítására, hogy a munkáltató a felperest megillető 387.152 forintot kifizette. A 2008. április 25. napján kelt megállapodás 3. és 4. pontja nem egyértelmű. A 3. pontban a munkáltató kötelezettséget vállal a szabadság pénzbeli megtérítésére, illetve az április havi munkabér megfizetésére 2008. április 25. napjáig (a megállapodás létrejöttének napjáig), míg a 4. pont azt rögzíti, hogy a 3. pontban foglaltak határidőre történő teljesítése esetén a munkáltatóval szemben a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatban semminemű követelése nincs, a munkáltató vele teljeskörűen elszámol. Az itt leírtakból egyértelműen és világosan nem állapítható meg az a tény, hogy a munkáltató a munkavállaló munkabérét maradéktalanul kifizette. Helytálló a másodfokú bíróság állásfoglalása tekintetben is, hogy a felperes által 2008. május 27-én írt nyilatkozat sem alkalmas az elmaradt munkabér

megfizetésének igazolására különös tekintettel arra, hogy az elszámolás mellett a tachográf korongok átadásáról és arról volt szó, hogy a felperes „nem fenyegeti feljelentéssel” az alperest. Ez a nyilatkozat sem bizonyítja, hogy a munkáltató a munkavállaló munkabérét számfejtette és ez alapján a bér kifizetése megtörtént. Az alperes állítása szerint a munkabér kifizetés tényét a tanúvallomások is bizonyítják. Ezzel kapcsolatban B.J. a következőket nyilatkozta. "Munkabére részben átutalással, részben készpénzben lett kifizetve, vagyis úgy értem, hogy emlékezetem szerint a havi bérét vagy átutalással, vagy készpénzes kifizetéssel kapta, olyan (azt hiszem) nem volt, hogy ugyanabban a hónapban átutalás és készpénzes kifizetés lett volna. Készpénzes kifizetés esetén aláírta a bérjegyzéket a felperes."

„Szóvátett, vitatott munkabér követelése nem volt a felperesnek...Csodálkozom, miért vagyunk itt, mert véleményem szerint a cég mindent korrektül elszámolt a felperessel miután a tachográf korongokat leadta, mindent kifizettek neki." (jegyzőkönyv, 3. oldal).

G.V. tanú az eljárás során akként nyilatkozott: „Arról volt szó, hogy 23,- Ft/km nettó összeg, ezt mondta H.J. ügyvezető. A 2008. május 27-ei feljegyzéssel kapcsolatban ebben az szerepel, hogy tartozása volt a felperesnek a tachográffal kapcsolatban, illetve nem adott le mindent, e szerint a felperesnek nincs követelése. Ez úgy történt, ahogyan le van írva. Tehát az én tudomásom szerint nettó összeg a 23,- Ft/km, ennyit kaptak kézhez a dolgozók. Hogy ezen belül mennyi volt a hivatalos munkabér bruttó és nettó összege, azt nem tudom." A munkabér kifizetését illetve a munkabéréről a részletes elszámolást a munkáltatónak kötelessége adni (Mt. 160. §). Ennek elmaradása esetén lehetséges bizonyítani a munkabér kifizetését, azonban ezeknek a bizonyítékoknak egyértelműnek és aggálytalannak kell lenniük. Az alperes által hivatkozott okirati bizonyítékok, illetve a tanúk nyilatkozatai nem felelnek meg ezeknek a követelményeknek, így megállapítható, hogy az alperesnek munkabér fizetési kötelezettsége áll fenn.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében az elmaradt munkabérösszegezését is vitatta. Állítása szerint a felperes a többi munkavállalóval azonos módon kilométerenként bruttó 23 forintot kapott. Az eljárás során az alperesi törvényes képviselő személyes meghallgatásakor előadta, hogy a felperessel 23,- Ft/km bruttó munkabérben állapodott meg (jegyzőkönyv 2. oldal), majd az alperes jogi képviselője az eljárás során akként nyilatkozott, hogy valóban nettó 23,- Ft/km volt a megállapodás, amit ki is fizettek a felperesnek (jegyzőkönyv, 3. oldal). G.V. tanúvallomásában előadta, hogy „a 23,- Ft/km-es megállapodás nettó megállapodás volt, H.J. így állapodott meg a felperessel". Megállapítható, hogy az alperes az eljárás során többféleképpen is nyilatkozott, míg a tanúvallomása egyértelmű volt. Helyesen foglalt állást a másodfokú bíróság, amikor a kiegészített tényállás alapján megállapította,

hogy a felperesnek a munkabére nettó 23,- Ft/km volt. Mindezek alapján megállapítható, hogy a bíróságok azösszepszerűséget helyesen határozták meg.A Kúria nem találta az ügy érdemére kiható jogszabálysértésnek azt a felülvizsgálati hivatkozást, mely szerint a fizetendő összeg jogcímét a bíróságok nem jelölték meg. Megállapítható, hogy az ügy tárgya elmaradt munkabér megfizetése volt, az indokolási kötelezettségének az első-, és a másodfokú bíróság eleget tett, a jogcím az ítéletből megállapítható volt.Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló adatokat, bizonyítékokat, a felek nyilatkozatait és a tanúvallomásokat a Pp. 206. § (1) bekezdés alapján egybevetés útján, összességükben értékelték, amelyről a Pp. 221. § (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően indokolási kötelezettségüknek eleget téve jogszerűen számot adtak. Mérlegelésük megfelelt a logika szabályainak, nem minősül iratellenesnek, és nem okszerűtlen. Helytállóan következtettek arra, hogy az alperes - 306.801 forint erejéig - a munkabér fizetési kötelezettségének nem tett eleget.A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.A Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.Az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés f) pontja, 3. § (2) bekezdése, valamint a felülvizsgálati kérelem benyújtásakor hatályos Itv. 50. § (1) bekezdése alapján köteles a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket megfizetni.

Budapest, 2013. január 9.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Gál Attila s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró
A kiadmány hitelélül:Nné tisztviselő